

Randers

Randers Havn ligger 30 km inde i landet, der hvor Danmarks længste å, Gudenåen, munder ud i den lange Randers Fjord. Havnen er Danmarks eneste flodhavn, og den breder sig over en million kvadratmeter og har 3 kilometer kajlængde. Det dokumenterer, at havnen er et vigtigt trafikknudepunkt for byen og dens erhvervsliv. Randers er i dag Danmarks sjette største by med mange virksomheder.

Gudenåen skaber tidevandsstrøm og tilmudring, og den 7 meter dybe sejlrende og fjordens naturgivne forhold bevirker, at havnen kun kan besejles af 145 meter lange og 22 meter brede skibe. Gudenåens vandstand, der hænger sammen med regnmængden, betyder tillige, at middelhøjvande og middellavvande svinger en halv meter. Da fjorden besejles af skibe i begge retninger, er sikker passage betinget af lokalkendskab og at skibe, der har medgående strøm, skal vente på de skibe, der har modgående strøm. Større skibe og skibe uden lokalkendskab bør bruge lods. Foto: Randers Stadsarkiv, ca. 1958.

Kortet ovenfor viser byen omkring 1900. Byens beliggenhed som søkøbstad opstod i 1100-tallet, fordi flodpramme fra Gudenåen og Nørreåen kunne omlades til skibe i fjordens bund. Et frodigt opland og transportmuligheder til lands og vands skabte i storhedstiden ca. 160 købmandsgårde, som transporterede varerne videre ud i den store verden med handelsskibe. Randers Fjords Lodseri opstod i 1800 og blev baseret på, at der var lodser flere steder på Gudenåens lange strækning. Disse er beskrevet i afsnittene om Uggelhuse, Mellerup og Udbyhøj, der ligger ved åens udmundning, der altid har været lodseriets faste base. Randers betjenes i dag af DanPilot.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening